

1. קיטון הכרוב

אני מניחה את הספרים על הדלפק ואומרת שלום.

"אה, זו את".

יחסית לגברת רידר, זוהי תגובה כמעט לבבית.

היא מתכופפת וממשיכה להתעסק בדבר שבו התעסקה ברגע שהגעתי. הקוקס שלה עולה מעל קו האופק של הדלפק ויורד אל מאחוריו, כמו שמש שהתחפשה לכדור גומי. בדרך כלל, הקוקס של גברת רידר נראה כמו כדור גלידה בטעם מוקה. הוא עגול בצורה מושלמת וחלק. כמובן שמעולם לא אמרתי לה את זה. אני לא בטוחה שהתייחסות כלשהי לפאת הקוקס שלה הייתה מוצאת חן בעיניה. אני אפילו לא בטוחה שגברת רידר אכלה אי-פעם גלידה. וגם אם היא אכלה, קשה לי מאוד לדמיין איזה טעם היא אוהבת. גלידה בטעם שמן זית? או אולי – בטעם אבוקדו? הכריכים שהיא אוכלת בהפסקת האוכל שלה, תמיד עשויים משתי פרוסות של לחם חי, וביניהן ממרח שלא זיהיתי מהו, ועלים. תמיד יש שם שפע של עלים. בדרך כלל, אלה עלי חסה גדולים, ולפעמים – כרוב. כרוב, כל באי הספרייה יודעים שגברת רידר אוכלת היום כרוב, כי בדרכם לאולם הספרייה הם חולפים על פני הקיטון שבכניסה, שם היא יושבת ואוכלת. היא לעולם לא תאכל בדלפק הספרייה. אם לגברת רידר רק

נדמה שמישהו לועס משהו בשטח הספרייה, ואפילו זה רק את קצה אגודלו, הוא ימצא את עצמו מגורש החוצה מהר מאוד.

"כן?" היא שואלת בקצרה.

"אני מחזירה ספרים".

היא מסתכלת בספרים המונחים על הדלפק ושואלת בתמצות: "ו-?"
גברת רידר מדברת בקודים. לא פעם ראיתי ילדים ואפילו מבוגרים שלא הצליחו להבין מה היא אומרת, והסתבכו.

"עוד מעט אביא את אלה שאני שואלת היום".

"סליחה, גברת צעירה. את לא תטריחי אותי פעמיים! קחי את הספרים שאת מחזירה והשיבי לי אותם כשתמצאי את הספרים שאת רוצה לשאול". ושמש הקוקס שוקעת באופן סופי.

אני מסתכלת עוד רגע אחד בנקודה שבה נעלם הקוקס, לוקחת את הספרים שלי והולכת להניח אותם על אחד השולחנות. אני לא אוהבת לעשות את זה, כי אז אני צריכה לשמור שאף אחד אחר לא ייקח אותם משם כדי לשאול אותם. גברת רידר מאוד לא אוהבת שאומרים לה שהחזירו את הספרים ומישהו אחר כבר לקח אותם, לפני שהשבתם נרשמה.

"בספרייה צריך להיות סדר, איש צעיר!" שמעתי אותה יום אחד גוערת באברך, "ומה אם שכחת את הספר במכולת ורק חשבת שהכנסת אותו לספרייה והנחת אותו על השולחן? בדרך זו, בדיוק בדרך זו אובדים ספרי הספרייה!"

אילו הייתי מביאה את הספרים שלי בשקית או בתיק, איש לא היה חושב שאלה ספרים שמונחים סתם-כך על השולחן ולוקח אותם בהשאלה. אבל אני לא אוהבת להשתמש בתיק צד. כשאני רואה את המחנות בחתונות נושאות תיק כזה, אני מיד מתכננת את הכיסים שאזמין אצל התופרת שתתפור את הבגד שלי, כשאגיע לשלב זה בחיי. אילו אחיותיי היו שומעות על כך.

אבל הן לא. יש דברים שכבר למדתי שמוטב לא להביע בקול. שקיות אין לי, כי אחיותיי נוהגות לנכס לעצמן כל שקית חדשה וטובה

שנכנסת הביתה. האופן היחיד שאני יכולה לקחת את הספרים בשקית, הוא בשקית זבל. וזה בדיוק מה שחסר לי.

עכשיו אני צריכה לחפש לי ספרים בפזילה – עין אחת על הספרים שהחזרתי ועין אחת על המדפים. אני מחפשת ברפרוף ספרים שנראים לי לא מוכרים, למרות שאני יודעת שהסיכוי שאמצא כאלה הוא אפסי. קראתי כבר את כל ספרי הספרייה פעם אחת, ומחצית מהם – פעמיים. על הכווננית שמאחורי הדלפק לא ראיתי ספרים חדשים, כך שלא אהיה לי מה לצפות. אני מסתכלת בשעון, בתקווה שיהיה לי זמן לחטוף קריאה, כלומר – לקרוא ספר שלם בספרייה עצמה עד לרגע האחרון לפני שהיא נסגרת, ואז לקחת הביתה שלושה אחרים.

חטיפת קריאה מתבצעת כך: אני מוצאת ספר שלא קראתי זמן רב ומתיישבת בעמדת שמירה ליד הספרים שלי. אני בודקת למי הסופר אומר תודה ועל מה, למי הוא מקדיש את הספר שלו ובאילו רגשות, ואז אני מנסה להשלים לעצמי את התמונה. אני מנחשת מהו אופיו של הסופר, איפה הוא גר ואיך נראית משפחתו. האם הוא ידידותי כמו הדמויות שהוא ממציא, או שלהפך – הוא אדם מתבודד שכותב על אנשים חברותיים ועליזים רק מתוך כיסופים לחיים כמו שלהם. אם הוא מקדיש את הספר לאחד מהוריו, אני מנסה לדמיין אותם. אני יודעת שהסיכוי שהדמיון שלי מתקרב למציאות הוא דל, כי אולי אמו של הסופר, שאותה אני מתארת לעצמי כאישה זקנה וגבוהה שמרכיבה משקפיים עבי-מסגרת ונועלת נעליים ספורטיביות בדוגמה ישנה – היא בכלל אישה בגיל הביניים, נמוכה וזריזה, ולה עיני נץ, שבהן היא נעזרת, כשהיא מנסה ללכוד בביתה מקקים השנואים עליה.

אני מספיקה להגיע רק עד לעמוד השני, לדעת שהסופרת הקדישה את הספר הזה לבתה היקרה – בלי לפרט אם הבת שלה היא ג'ינג'ית, בת כמה היא ומה היא אוהבת לעשות. אני מתחילה לנחש איך הבת הזאת נראית והאם בכלל מוצא חן בעיניה שאימא שלה היא סופרת – וקולה של גברת רידר משיג אותי.

"היי, ילדה!"

אני מרימה ראש ומביטה בה בהפתעה מהולה במתח כלשהו. קולה של

גברת רידר תמיד גורם לי להרגיש כאילו עברתי בזה הרגע על אחד מחוקי הספרייה.

"לכי לחדרון שמאחורי הכיור, בכניסה, והביאי לי משם מטאטא, בבקשה!"

אני מסתכלת בה בבלבול. האם דיברה אתי? האם ביקשה מטאטא? בשביל מה?

"את שומעת אותי בכלל?"

אני מהנהנת באופן אוטומטי.

"אז לכי! את לא רואה שאני עומדת בברכת זכוכית? לא, את לא. הדלפק מסתיר לך. תיאלצי להאמין לי – ולהזדרז. בחדרון שמאחורי הכיור. מטאטא. הבנת?"

חדרון מאחורי כיור. מטאטא. היא ודאי מתכוונת לקיטון הכרוב. אני קמה והולכת לשם מהורהרת, תוהה איך הגיעה ברכת זכוכית לרגליה של גברת רידר. אולי כוס התנפצה שם, ואני אפילו לא שמעתי את זה. אימא שלי תמיד אומרת שכשאני מתחילה לקרוא, היא יכולה להגיד לי שלום עד למחרת. ואחיות שלי אומרות שאני, כשבידי ספר, זה דבר שקשוב פחות אפילו מקיר. הן לא מבינות שאחת הסיבות שאני קוראת, היא הדיבורים האלה שלהן. ואני מניחה שגם אילו הן היו מבינות את זה, הן היו ממשיכות לדבר אליי באופן הזה.

אני מגיעה לקיטון ולא רואה שום מטאטא. אולי היא התכוונה למקום אחר? אני לא מכירה שום מקום נוסף שיכול להתאים להגדרה "החדרון שמאחורי הכיור". הכיור היחיד בספרייה נמצא כאן.

אני מסתכלת מסביב. אני לא רואה מטאטא, לא מברשת ואפילו לא מברשת שיניים. מה שאני כן רואה ממש מולי, זאת דלת שמעולם לא הבחנתי בה לפני כן. אולי מפני שהיא ממוקמת מאחורי אחת האצטבות. הדלת חומה וישנה, צבעה מקולף, ויש לה ידית מסוגנת. אני מסתכלת אחורנית. איש אינו נמצא שם כרגע. אני יודעת שגברת רידר עדיין לכודה בברכת הזכוכית ההיא ואני לוחצת על הידית.

אין לי שום מושג, שצעדי זה יוביל אותי לגלות עולם מלא וישנה דבר מה בחיי.